

instructieboekje

CREATIEF PWS

een praktisch profielwerkstuk binnen één van de
kunstvakken

2025 - 2026

Gerrit van der
Veen College

Doel van het pws

"Samen met een medeleerling voer je een uitvoerig onderzoek uit voor een of twee examenvak(ken) en in het eindexamenjaar presenteren jullie je conclusies."

Dit hele proces doe je zo **zelfstandig** mogelijk. Op deze manier kun je laten zien dat je in staat bent je **in te lezen** in een onderwerp, zelfstandig een **onderzoek uit te voeren**, **bronnen** te raadplegen, **experimenten** te doen, **conclusies** te trekken en je bevindingen op genuanceerde wijze te presenteren.

Daarnaast moet je je **organisatorische** vaardigheden inzetten, **samenwerken** en **tegenslagen kunnen overwinnen**. Het zijn belangrijke vaardigheden die je nodig hebt bij je vervolgstudie."

- Je sluit het PWS af met een cijfer dat als **combinatiecijfer** op de cijferlijst bij je diploma komt te staan. Combinatiecijfer bestaat uit: CKV – Maatschappijleer – **PWS**
- Je moet er minstens **80 uur** per leerling aan besteden

Kunstvakken en pws

Podium: Muziek, Dans, Theater.

Beeldend: Autonome kunst (Kunst Beeldend) of Toegepaste kunst: Architectuur, (grafisch) Design, Mode.

Audiovisueel: Fotografie, Film (Documentaire of Fictie).

Theoretisch: Kunst Algemeen (wordt beoordeeld met het gamma-model)

Let op: ckv kan niet als vak gekozen worden.

Onderzoeksvraag

Hou het gekaderd

- Liever heel **specifiek en gericht** dan heel **breed en algemeen**
- Onderzoek wat er al is gemaakt/gedaan/geschreven over jouw onderwerp

Een onderzoek is altijd iets dat niet direct op te zoeken is, of waar het antwoord niet direct op te geven is. Er zit dus een verschil tussen opzoeken, uitzoeken en **onderzoeken**

- In hoeverre was 'Lemonade' een vernieuwend album binnen de popmuziek?
- Wat is de geboortedatum van Beyoncé?
- Wie is Beyoncé?
- Hoeveel hits heeft Beyoncé gescoord voor haar 35e verjaardag?

Vorm

Schriftelijk onderzoek

Je kan ervoor kiezen om een schriftelijk profielwerkstuk te maken waarbij je **een onderwerp** binnen de kunst onderzoekt.

Voor de opbouw van je profielwerkstuk wordt je dan hetzelfde begeleid en beoordeeld als bij **alfa en gamma** profielwerkstukken.

Praktisch onderzoek

Je kan ook kiezen voor een praktisch onderzoek. Dan komt er een 'product' tot stand.

Daar zijn een aantal stappen bij alle kunstvakken belangrijk:

Het (1) plan (je concept en vooronderzoek), (2) het proces, (3) het product (dit is het praktische onderdeel) en (4) de presentatie en reflectie.

Hoe dit eruit moet zien kan per kunstvak verschillen.

Alle keuzes verlopen in overleg met je begeleider.

Praktisch onderzoek is dus niet alleen maar maken, het is een vereiste dat je uitgebreid **vooronderzoek** doet. Je conceptplan moet het doel, de inhoud en de vorm concreet toelichten (zie verderop in dit boekje)

Alle schriftelijke onderdelen dienen ook verzorgd uitgewerkt te worden (inclusief apa bronvermelding) en ingeleverd met het product.

Belangrijk:

- Noteer je bronnen in APA-vorm, maak een **bronnenlijst**.
- Houdt een **logboek** bij

Praktisch onderzoek biedt wel heel veel creatieve mogelijkheden.

Denk *outside of the box* , denk in mogelijkheden.

Kies een onderwerp of project waar jij je echt in interesseert of wat misschien al bijdraagt aan een portfolio voor je vervolgopleiding.

Wat zou je graag willen maken, organiseren, vertellen?

Vooronderzoek:

Concept

In de eerste fase bedenk je **wat** je wilt gaan maken.

Je verhaal, je thema, je inhoud. Dit is de drijfveer voor je gehele project.

Wat wil je gaan onderzoeken? Kies iets uit waar je nieuwsgierig naar bent en waar je blij van wordt.

Formulier hierbij je **hoofdvraag** en mogelijke deelvragen.

Je kadert je onderzoek/ onderwerp tot 1 zin of woord. Je **premissie**.

Vanuit deze premisse ga je op zoek naar inspiratiemateriaal.

Zowel op basis van vorm als inhoud.

Welke verhalen/ artikelen/ onderzoeken / film sluiten aan op wat je wilt uitzoeken?

Welke maker(s) zijn jou voorgegaan op dit spoor?

Welke sfeer/ kleur zie je voor je?

Je maakt een concept waarin je je premisse uitlegt, je bronnenonderzoek verzamelt, inspiratiemateriaal koppelt en toelicht en een moodboard maakt.

Uit het conceptplan moeten de volgende drie dingen duidelijk worden:

DOEL: De betekenis of boodschap. *Wat wil je bereiken bij je publiek en waarom?*

INHOUD: Je onderwerp. Alle feitelijke (achtergrond)informatie moet kloppen en verdiepend onderzocht zijn. *Raadpleeg artikelen, boeken, documentaires, experts, films, musea, optredens, podcasts, voorstellingen, video's etc.* **Leg alles vast**, maak een bronnenlijst.

VORM: Hoe ziet het praktische product eruit: *stijl, materiaal, locatie, genre, schetsen, voorbeelden etc.* **Leg alles vast**, maak een bronnenlijst, moodboard.

Pre - productie.

Hierbij houdt je je bezig met het **praktische gedeelte**.

Het maken van een creatief pws vraagt veel planning en vooruit denken.

Hoe strakker je planning hoe meer rust je hebt in de uitvoerende production fase.

Bij het plannen denk je na over **hoe** je wilt gaan werken. Je maakt een **taakverdeling**. Hierbij verdeel je alle mogelijke taken onder in je team. Je maakt een strakke **planning**.

Wanneer moet wat gebeuren? Wat zijn de stappen die je moet maken om tot het eindproduct te komen en hoe lang denk je te gaan doen over die stappen?

GOED OM TE WETEN

Praktisch onderzoek vraagt een inzichtelijk proces

Je gaat niet van niets naar iets in 1 stap..

Je houdt een **logboek** bij maar zorgt ook voor een **visuele verslaglegging** van jouw (creatieve) tussenstappen (*denk aan: moodboard, mindmaps, schetsen, schermabeeldingen, storyboards, demo's etc*). Dit lever je ook in.

Je maakt een planning en houdt je hier ook strak aan

Per vak zijn er verschillende verwachtingen m.b.t. deadlines.

Hierin maak je concrete afspraken en houdt je regelmatig contact met je begeleider

Proces:

Productie

In één woord: **UITVOEREN**

Tijdens productie komt alles samen. Je hebt je draaiboek/planning gemaakt en nu ga je al je materiaal opnemen/ schetsen uitwerken/ maakproces in gang zetten, en al je tussenstappen verzamelen. Dit is een intens proces en vragen veel van je focus en aandacht.

Blijf tijdens dit proces kritisch kijken naar je wat je creëert.

Klopt het precies met je **premissa** (en concept) en het beeld dat je voor ogen hebt?

Route / Weging & Presenteren

Tijdens je presentatie deel je **jouw bevindingen** van het proces, een reflectie, antwoord op je onderzoeksvragen.

Dit mag op een creatieve manier – spel, les, quiz, film, poster.

PWS (beeldend, muziek, theater, dans, kunst algemeen)

PWS (audiovisueel)

Als je kiest voor **audiovisueel** dan is je film het product en de presentatie. Je presentatie is hier een **film poster** en een uitgebreide **reflectie** op het maakproces.

Post- production (met name bij **audiovisueel**)

Nu je al je materiaal hebt opgenomen wordt het tijd om de montage in te gaan. Nu komt je film bij elkaar. Ga hierin weer terug naar je **premissa** van het begin. Wat was je visie, je concept? En hoe vertel je jouw verhaal zodat de boodschap overkomt.

Met je montage vertel je het verhaal. Elke beslissing die je maakt: volgorde van beelden, geluid, kleur effects, muziek etc heeft invloed.

Blijf kritisch kijken naar je product, *kill your darlings* als het nodig is, niet elke seconde is even belangrijk in het grote geheel.

Planning

Probeer aan te houden dat je tussen de zomervakantie en de herfstvakantie je conceptfase en pre-productie volbrengt.

Hoe eerder je begint met productie, hoe meer tijd je hebt (logisch).

In het geval van film: voor de kerstvakantie moet er een grove montage zijn, zodat er genoeg tijd is om feedback te verwerken en mogelijke grote wijzigingen nog door te voeren.

Tussen de kerstvakantie en de inleverdatum zet je de puntjes op de i, breng je alles samen.

Na het inleveren van je vooronderzoek en je product heb je nog een korte periode voor de presentatie.

Alle tussentijdse voorwaarden en afspraken gaan in overleg met je begeleider, toon daarin zelf initiatief. Zelfstandig je proces op gang houden is een voorwaarde.

Beoordeling

Hoewel het proces van een creatief praktisch profielwerkstuk redelijk gelijk kan verlopen binnen verschillende disciplines zijn aan de verschillende kunstvakken zijn een **aantal verschillende beoordelingscriteria** verbonden.

Dit is ingedeeld in **vier categorieën**:

- Audiovisueel
- Beeldend
- Theater
- Podium

Theoretisch/schriftelijk: Kunst Algemeen wordt beoordeeld met het gamma-model

Let op:

Al het ingeleverde werk moet door de leerling zelf gemaakt zijn. Elke vorm van plagiaat en/of het gebruik van artificiële intelligentie (AI) is niet toegestaan. Bij gegronde vermoedens van gebruik hiervan zal het cijfer 1 worden toegekend en behouden wij ons het recht voor om nadere maatregelen te treffen.

Beoordeling Profielwerkstuk Audiovisueel Product

Leerling 1:	Klas:	Eindcijfer:
Leerling 2:	Klas:	

Datum:
Vak:
Begeleider:
Titel

Cijfer:	PROCES (fase 1 en 2) (30%)
Concept	Je vooronderzoek (concept) is compleet en uitgebreid. (inspiratiemateriaal, makers, moodboard): Doel, inhoud en vorm zijn uitgebreid verwoord en in beeld gebracht in het concept en de premisse op een manier waarop de beoordelaar precies begrijpt wat het eindproduct inhoudt <i>(Doel: de betekenis op boodschap van het audiovisuele product. Wat wil je bereiken bij je publiek en waarom? Inhoud: Wat wordt er verteld in het audiovisuele product: thema, onderwerp, invalshoek, personages. Vorm: Hoe ziet het audiovisuele product eruit: structuur, stijl, geluid.)</i>
Toelichting	

Pre-production	Pre-production is compleet en uitgebreid (planning, draaiboek, storyboard, taakverdeling, scenario) Je haalt je deadlines (planning, scenario, storyboard en shotlist enz.) Je communicatie met je team en begeleiders is helder. Je maakt afspraken en houdt je hieraan. Je kunt zelfstandig het proces op gang houden en bent in staat een (creatief) onderzoek te doen.
Toelichting	
Productie	Gedurende de productie is er een zichtbaar verband tussen het concept en de uitvoering. De premisse wordt zichtbaar nagestreefd en in de praktijk gebracht. Proces is gedurende de productie in kaart gebracht door middel van een logboek (mails, audities, meetings etc)
Toelichting	

Cijfer:	EINDPRODUCT (60% inhoud 30% en vorm 30%)
Inhoud <i>Zeggingskracht</i>	Je audiovisuele product heeft een helder thema/ onderzoek / heeft zeggingskracht (vertelt een verhaal). Het verhaal moet niet alleen visueel aantrekkelijk zijn, maar ook inhoudelijk relevant.
Inhoud <i>Stijl</i>	Je audiovisuele product laat een authentieke stijl zien. Er zijn duidelijke keuzes gemaakt waarmee een eigen beeldtaal is ontwikkeld. Het is belangrijk dat het product niet lijkt op een standaard format, maar echt een eigen identiteit heeft.
Toelichting	
Vorm <i>Cameravoering</i>	Er is sprake van een visuele "taal" in het audiovisueel product. Er zijn afgewogen keuzes in camerabewegingen, framing en perspectief die bijdragen aan de zeggingskracht (thema, emotie). Het moet dynamisch en passend zijn bij de scènes en de toon die je wilt neerzetten.
Vorm <i>Montage</i>	Er zijn afgewogen keuzes gemaakt in de timing van shots, overgangen en de samenstelling van de beelden die de boodschap van het audiovisuele product versterken.
Toelichting	

Cijfer:	PRESENTATIE & REFLECTIE (10%)
Presentatie & reflectie	- Inleiden film op presentatieavond - Reflectieverslag (terugblik filmproces) Dit geeft een compleet beeld van het begin tot het einde van het gehele maakproces. Alles is in één compleet bestand aangeleverd en geeft beoordelaar inzicht in hoe er gewerkt is. Reflectieverslag bestaat uit: - Startpunt. Concept, premisse - Logboek van het proces - Filmposter - Terugblik: een individuele terugblik (ervaringen, veranderingen, verbetering ten opzichte van het startpunt)
Toelichting	

Ruimte voor extra toelichting